

Atostek ID 4.0 käyttöohje

Linuxille

Atostek

Sisällysluettelo

1. ENNEN KÄYTÖN ALOITTAMISTA JA KÄYTÖN ALOITTAMINEN	3
1.1. Mikä on Atostek ID?	3
1.2. Mitä tarvitsen käyttääkseni Atostek ID:tä?	3
1.2.1. Atostek ID-ohjelman asentaminen	3
1.3. Varmennekortin aktivoiminen	4
2. TUNNISTAUTUMINEN	6
2.1. Käyttäjän tunnistaminen	6
2.1.1. Atostek ERAn käyttäminen	6
2.2. Sähköinen allekirjoitus	6
3. TOIMINNALLISUUS	8
3.1. Käynnistäminen ja sulkeminen	8
3.2. PIN-koodien vaihtaminen ja lukittuneiden koodien avaaminen	8
3.3. Asetukset	9
3.4. Päivittäminen	10
3.5. Virheenraportointi	10
3.6. Diagnostiikka	12

1. Ennen käytön aloittamista ja käytön aloittaminen

Tässä luvussa esitellään Atostek ID -sovellus. Sen lisäksi kerrotaan vaatimukset sovelluksen käytölle ja ohjeistetaan, miten Atostek ID -sovellus asennetaan Linux-koneelle.

1.1. Mikä on Atostek ID?

Atostek ID on kortinlukijaohjelmisto, jota käytetään Digi- ja väestöviraston myöntämällä varmennekortilla kirjautumiseen ja sähköiseen allekirjoitukseen sen kanssa yhteensopivissa palveluissa.

1.2. Mitä tarvitsen käyttääkseni Atostek ID:tä?

Atostek ID toimii osittain Linux-käyttöjärjestelmällä.

Huomio! Jos käytät jotain muuta käyttöjärjestelmää, katso kyseiselle käyttöjärjestelmälle tarkoitettu käyttöohje.

Kirjautuaksesi varmennekortilla johonkin Atostek ID -ohjelman kanssa yhteensopivaan palveluun tarvitset Atostek ID -ohjelman lisäksi kortinlukijan ja kortinlukija-ajurin. Kortinlukijan ajuri löytyy yleensä jo valmiiksi käyttöjärjestelmästä.

Atostek ID on tuettu ainakin seuraavilla selaimilla:

- Google Chrome 117
- Firefox 102 ESR, 115 ESR, 118
- Microsoft Edge 117

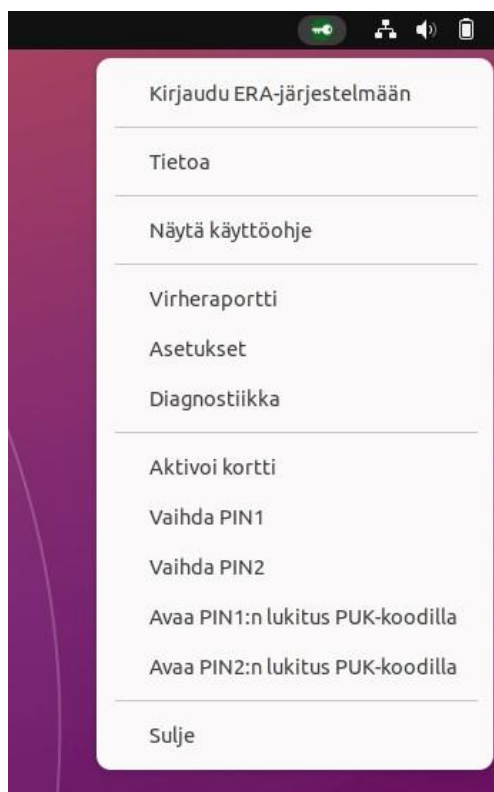
Muita selainversioita ei ole testattu systemaattisesti.

1.2.1. Atostek ID -ohjelman asentaminen

Asentaaksesi Atostek ID -ohjelman seuraa asennusohjeita erillisessä dokumentissa.

Katso Atostek ID -ohjelman käynnistysohjeet aliluvusta 3.1.

Käynnistytksen jälkeen Atostek ID -ohjelma löytyy käyttöjärjestelmän ilmaisinalueelta. Saadaksesi ohjelman valikon esiin klikkaa hiirellä vihreää avainkuvaketta (kuva 1).

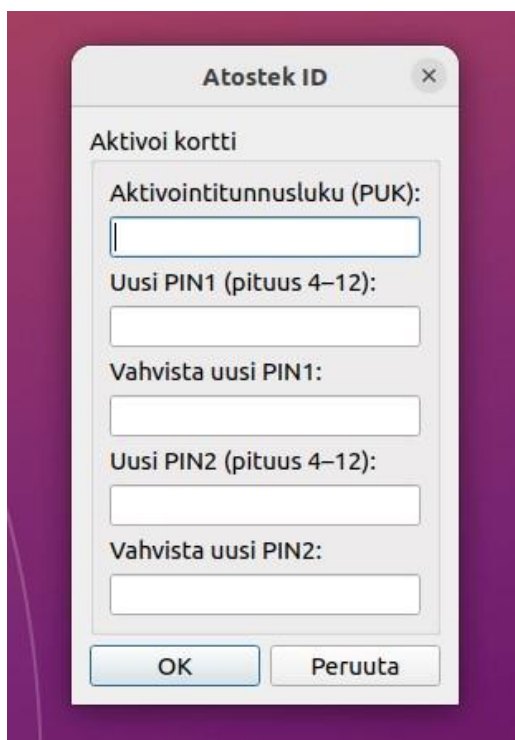

Kuva 1. Atostek ID-ohjelman valikko Ubuntu Unity-työpöydän ilmaisinalueella (työpöydän yläreunassa olevan valikkopalkin oikeassa reunassa).

1.3. Varmennekortin aktivoiminen

Aktivoi varmennekortti seuraavien ohjeiden mukaan:

1. Aseta varmennekortti kortinlukijaan.
2. Valitse valikosta *"Aktivoi kortti"*.
3. Anna avautuvassa ikkunassa (kuva 2) kortin mukana toimitetussa tunnuslukukirjeessä kerrottu aktivointitunnusluku (PUK).
4. Aseta PIN1- ja PIN2-tunnusluvut.

Kuva 2. Varmennekortin aktivointi.

Huomio! Sekä PIN1- että PIN2-tunnusluku on asetettava, jotta varmennekortti aktivoituu toimintakuntoon. 1.1.2017 jälkeen myönnettyillä korteilla PIN1:n pituuden on oltava 4–12 numeroa ja PIN2:n pituuden on oltava 6–12 numeroa. Kortin aktivointi suoritetaan vain kerran. Jos olet aktivoinut kortin toisella laitteella, sinun ei tarvitse aktivoida sitä uudelleen.

Varmennekorttia ei voi aktivoida käyttämällä NFC-lukijaa, sillä suojatun NFC-yhteyden muodostaminen kortin ja kortinlukijan välille vaatii kortin PIN1-koodi syöttämistä.

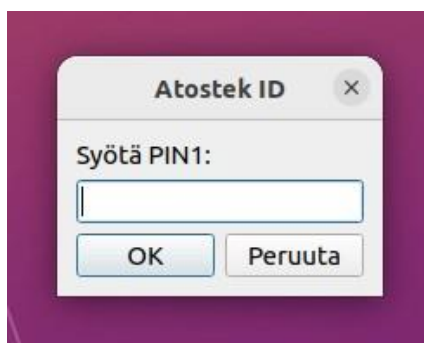
2. Tunnistautuminen

Tässä luvussa kerrotaan, miten varmennekortilla tunnistaudutaan Atostek ID -sovellusta hyödyntäen sellaiseen palveluun, joka on yhteensopiva Atostek ID -sovelluksen kanssa. Sen lisäksi tässä luvussa kerrotaan, miten sähköinen allekirjoitus tehdään Atostek ID -sovelluksen avulla.

2.1. Käyttäjän tunnistaminen

Atostek ID:n avulla käyttäjä voidaan tunnistaa kirjaututtaessa johonkin yhteensopivaan palveluun. Käyttäjän tunnistamiseen käytetään Digi- ja väestötietoviraston myöntämää varmennekorttia ja PIN1-koodia.

Tunnistautumista varten aseta varmennekortti kortinlukijaan, tarkista että Atostek ID -ohjelma on käynnissä ja käynnistä sisäänkirjautuminen varsinaiseen palveluun. Palvelun toimittaja tarjoaa tarkemmat ohjeet kirjautumiseen. Palvelu kutsuu Atostek ID -ohjelmaa, minkä jälkeen Atostek ID pyytää PIN1-tunnuslukua (kuva 3). Jos varmennekortti on vanhenemassa kahden kuukauden sisällä, Atostek ID ilmoittaa siitä tunnistautumisen yhteydessä.

Kuva 3. Käyttäjän tunnistaminen PIN1-koodin avulla.

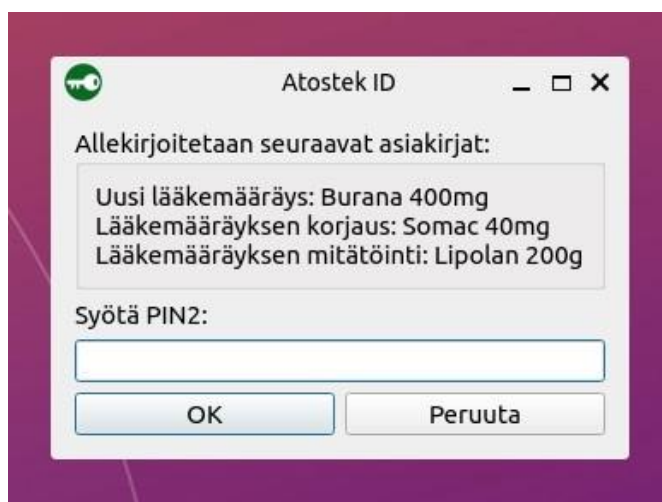
2.1.1. Atostek ERAn käyttäminen

Voit kirjautua Atostekin ERA-palveluun valitsemalla valikosta *"Kirjaudu ERA-järjestelmään"*. Tämä toiminto näkyy vain, jos asetus *Näytä "Kirjaudu ERA-järjestelmään"* -valinta on päällä ponnahdusvalikossa. Toiminnolla voidaan kirjautua ERAan myös silloin, kun oletusportteja ei saada auki. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi silloin, kun samalla koneella on useampi käyttäjä kirjautuneena. Vaihtoehtoisesti voit kirjoittaa selaimeen ERA-palvelun web-osoitteen.

2.2. Sähköinen allekirjoitus

Atostek ID:n avulla voit tehdä sähköisen allekirjoituksen johonkin yhteensopivaan palveluun. Sähköiseen allekirjoitukseen käytetään varmennekorttia ja PIN2-koodia.

Allekirjoitusta varten valitse allekirjoituksen tekeminen varsinaisesta palvelusta. Palvelu kutsuu Atostek ID-ohjelmaa, minkä jälkeen Atostek ID pyytää PIN2-tunnuslukua (kuva 4). PIN-koodin kysymisen yhteydessä Atostek ID kertoo, mitkä asiakirjat allekirjoitetaan. Huomaa, että ennen allekirjoituksen tekemistä varmennekortin tulee olla kortinlukijassa ja Atostek ID-ohjelman tulee olla käynnissä.

Kuva 4. Sähköinen allekirjoitus PIN2-koodin avulla.

3. Toiminnallisuus

Tässä luvussa esitellään Atostek ID -ohjelman tärkeimmät toiminnallisuudet. Niitä ovat esimerkiksi ohjelman avaaminen ja tunnuslukujen vaihtaminen. Niiden lisäksi esitellään sovellukseen liittyvät asetukset ja niiden muuttaminen.

3.1. Käynnistäminen ja sulkeminen

Atostek ID -ohjelma ei käynnisty automaattisesti, vaan se pitää käynnistää komentoriviltä kirjoittamalla sen nimi:

```
$ atostekid
```

Ohjelma jää käyntiin terminaaliin ja tulostaa lokitietoa, josta ei tarvitse välittää.

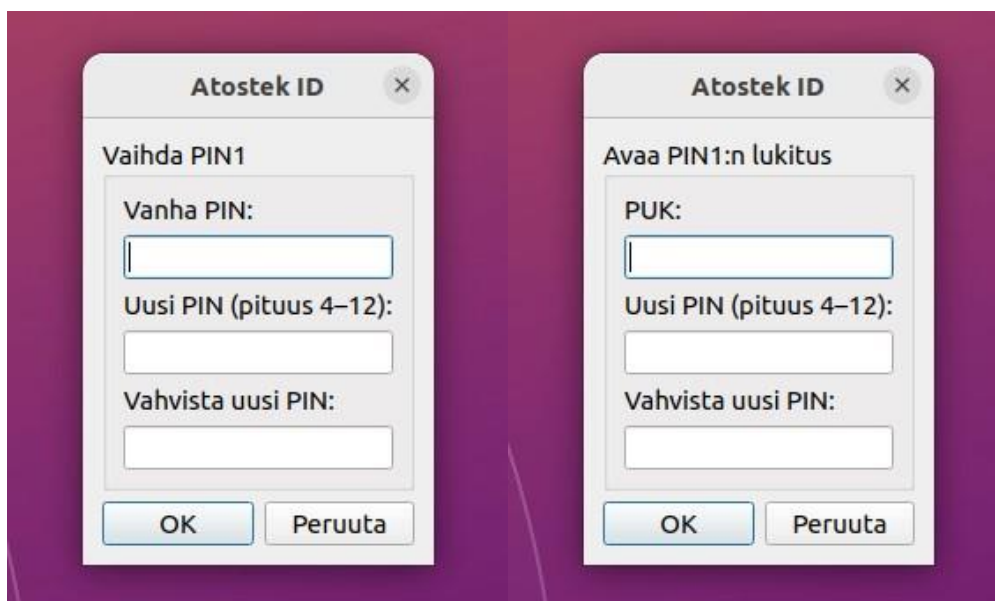
Atostek ID -ohjelman voi sulkea kokonaan valitsemalla sen valikosta *"Sulje"* tai lopettamalla ohjelman prosessin painamalla Ctrl+C siinä terminaalissa, jossa ohjelma on käynnissä. Täydelliseen sulkemiseen ei yleensä ole tarvetta. Täydellisen sulkemisen jälkeen voi enää kirjautua palveluihin tai allekirjoittaa asiakirjoja ennen kuin ohjelma on käynnistetty uudelleen.

3.2. PIN-koodien vaihtaminen ja lukittuneiden koodien avaaminen

Voit vaihtaa PIN-koodeja valitsemalla valikosta *"Vaihda PIN1"* tai *"Vaihda PIN2"* ja syöttämällä sitten nykyisen PIN-koodin sekä uuden PIN-koodin kahteen kertaan (kuva 5).

Voit avata lukkiutuneita PIN-koodeja valitsemalla valikosta *"Avaa PIN1:n lukitus PUK-koodilla"* tai *"Avaa PIN2:n lukitus PUK-koodilla"* ja syöttämällä sitten PUK-koodin ja uuden PIN-koodin kahteen kertaan (kuva 6). PUK-koodi toimitetaan varmennekortin mukana.

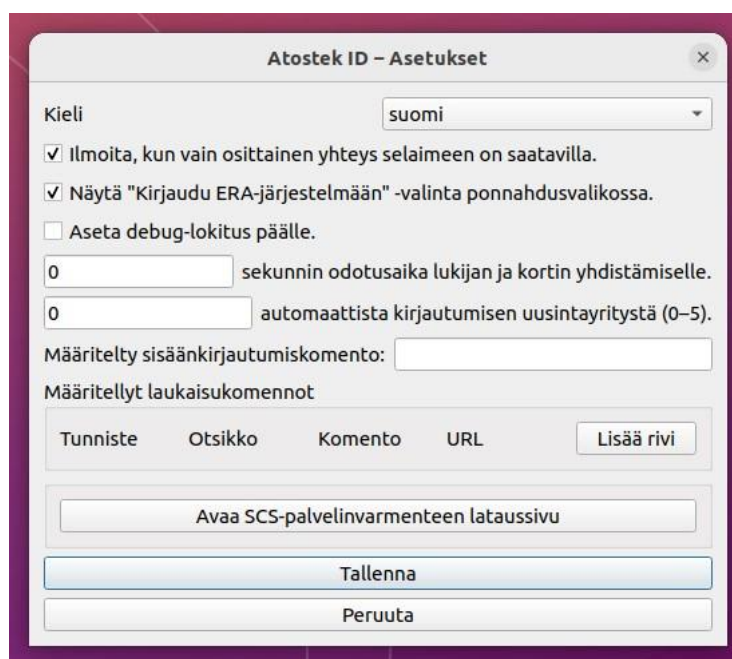
Huomio! PIN-koodien käsittelyn aikana varmennekortin tulee olla kortinlukijassa. Sekä PIN1- että PIN2-koodit on avattava, jotta kortti aktivoituu toimintakuntoon.

Kuvat 5 ja 6. PIN-koodin vaihto ja PIN-koodin lukituksen avaaminen.

3.3. Asetukset

Voit muokata ohjelman asetuksia valitsemalla ohjelman valikosta ”Asetukset”. Asetuksissa (kuva 7) voit esimerkiksi vaihtaa ohjelman kielen sekä muokata ohjelman antamia ilmoituksia ja ohjelmaan liittyviä komentoja. Huomaa, että muutokset tulevat voimaan vasta tallentamisen jälkeen.

Kuva 7. Asetukset.

Asetuksista on hyvä huomata seuraavaa:

- **"Kieli"**-asetuksen avulla voit vaihtaa Atostek ID -sovelluksen kielen.
- **"Ilmoita, kun vain osittainen yhteys selaimeen on saatavilla"** -asetuksen avulla voidaan ottaa käyttöön Atostek ID:n ilmoitukset osittaisista yhteyksistä, kun Atostek ID ei käynnisty oletusportteihin ja käytettävä järjestelmä pitää avata käyttämällä Atostek ID:n laukaisukomentoa.
- **"Näytä "Kirjaudu ERA-järjestelmään" -valinta ponnahdusvalikossa"** -asetuksen avulla voidaan piilottaa valikosta ERA-järjestelmän kirjautumislinkki.
- **"Aseta debug-lokitus päälle"** -asetuksen avulla voit valita, kirjataanko virhelokiin DEBUG-tason lokiviestejä.
- **"Sekunnin odotusaika lukijan ja kortin yhdistämiselle"** -asetuksen avulla voit määrittää sekuntimäärän, jonka aikana yhdistämätön kortinlukija tai kortti tulee yhdistää, kun kirjautuminen aloitetaan. Asetuksen ollessa 0 kirjautuminen epäonnistuu välittömästi, jos kortinlukija tai kortti puuttuu.
- **"Automaattista kirjautumisen uusintayritystä (0–5)"** -asetuksen avulla voit määrittää, montako kertaa kirjautumista yritetään automaattisesti uudestaan, jos kirjautuminen epäonnistuu Alcor Micro-lukijan takia. Asetuksen ollessa 0 jokaista uusintayritystä kysytään erikseen (kuitenkin yhteensä enintään kolme kertaa).
- **"Määritelty sisäänkirjautumiskomento"** -ominaisuus ei ole vielä täysin tuettu Linuxilla.
- **"Määritellyt laukaisukomennot"** -ominaisuus ei ole vielä täysin tuettu Linuxilla.

3.4. Päivittäminen

Atostek ID -ohjelman Linux-versiota ei voi tällä hetkellä päivittää automaattisesti.

3.5. Virheenraportointi

Atostek ID:n valikosta löytyy kohta *"Virheraportti"*, jonka avulla voit lähettää virheraportin ERA-palveluun. Virheraportti itsessään ei kuitenkaan ole tukipyyntö. Jos kohtaat ongelmatilanteen, ole aina yhteydessä ensin tekniseen tukeesi! Virheraportti muodostetaan antamalla riittävät yhteystiedot ja kirjoittamalla virheen kuvaus (kuva 8). Jos kortinlukija ja kortti on yhdistetty, etsitään kortin tiedot automaattisesti.

Atostek ID - Virheraportti

Huomio! Atostek ID -virheraportti ei ole tukipyyntö.
Ongelmatilanteissa ole aina ensin yhteydessä tekniseen tukeesi!

PDF

Perustiedot

Etunimi*:
Testi

Sukunimi*:
Henkilö

Rekisterinumero*:
12345678901

Sähköposti:

Virheen kuvaus*:
Esimerkkivirhe.

Testitulokset:
OK

☒ Aja toimikorttitestit

Lähetä virheraportti

Atostek ID - Lähetä virheraportti

Suoritetaan kirjautumistestiä..... ✓

Suoritetaan allekirjoitustestiä..... ✗

Lähetetään virheraporttia..... ✓

Tallenna PDF OK

Kuvat 8 ja 9. Virheraportti ja sen lähettäminen.

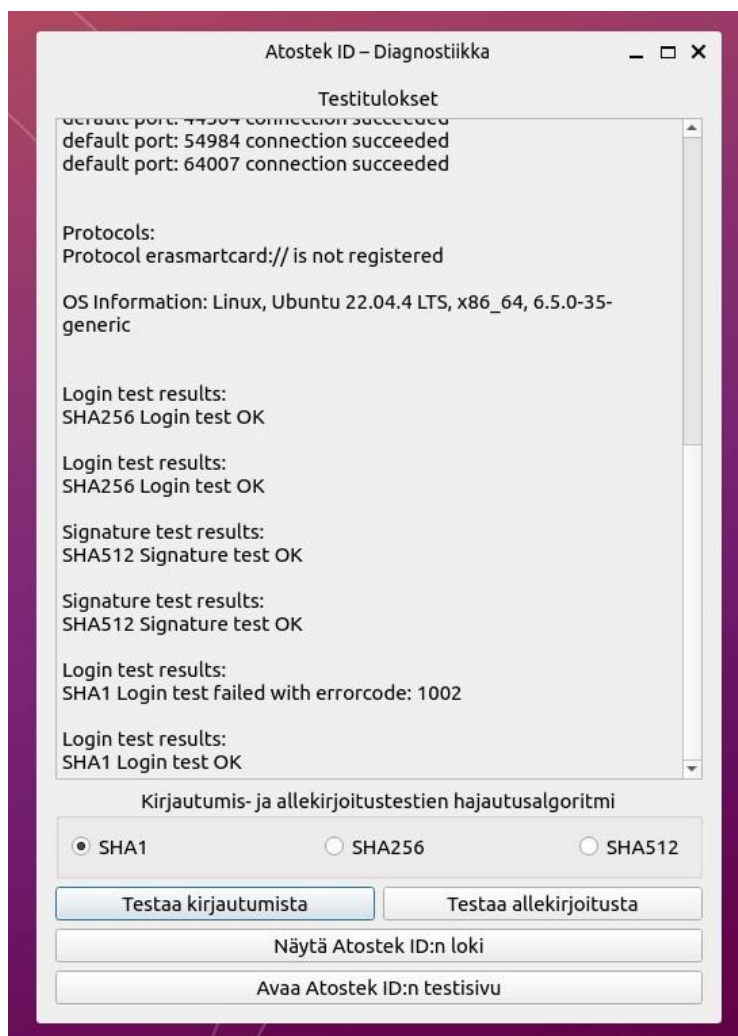
Pakolliset kentät on merkitty tähdellä ja lihavoinnilla. Virheraportin voit lähettää alaoikealta löytyvästä painikkeesta "Lähetä virheraportti". Huomaa, että painiketta ei voi painaa, jos yksikin pakollisista kohdista puuttuu.

Virheraportista voit myös tallentaa halutessasi .pdf-tiedoston omalle koneellesi yläoikealta löytyvästä painikkeesta "PDF". Alhaalta löytyvän valintaruudun "Aja toimikorttitestit" avulla voit valita, ajetaanko toimikorttitestit virheraportin lähettämisen yhteydessä.

Virheraportin lähettämisestä avautuu ikkuna, josta voit seurata lähettämisen edistymistä (kuva 9). Virheraportin lähettämisen ikkunassa näkyy toimikorttitestien tila ainoastaan silloin, jos olet valinnut toimikorttitestit ajettavaksi kuvan 8 ikkunassa. Jos virheraportin lähettäminen onnistuu, virheraportin ikkuna (kuva 8) sulkeutuu automaattisesti. Virheraportin lähettämisen ikkunasta (kuva 9) voit vielä halutessasi tallentaa virheraportin .pdf-tiedostona painikkeesta "Tallenna PDF".

3.6. Diagnostiikka

Atostek ID:n diagnostiikkänäkymän (kuva 10) saat avattua valikon kohdasta "Diagnostiikka". Näkymän avautuessa ajetaan testejä, mikä kestää muutamia sekunteja. Testitulokset pitävät sisällään tietoa muun muassa Atostek ID -sovelluksen versiosta, yhdistetyistä lukijoista sekä tuetuista selaimista.

Kuva 10. Atostek ID:n diagnostiikkänäkymä.

Atostek ID Linux 4.0 -ohjelmiston käyttöohje v1.0

Diagnostiikkänäkymässä voit myös testata kirjautumista ja allekirjoitusta kortin ollessa yhdistettynä. Voit valita käytettävän hajautusalgoritmin valintanappien avulla. Kirjautumis- ja allekirjoitustestin tulokset näytetään "*Testitulokset*"-näkymässä.

Atostek ID:n virhelokin saat näkyviin "*Näytä Atostek ID:n loki*" -painikkeen avulla. Virheloki avautuu oletustekstinkäsittelyohjelmassasi.

Painikkeesta "*Avaa Atostek ID:n testisivu*" voit kokeilla, toimiiko Atostek ID- ohjelma oikein. Jos painikkeesta ei avaudu valkoista nettisivua tekstillä "*Test page loaded OK*", jotain on pielessä. Esimerkiksi jos Atostek ID:n tarvitsemia varmenteita ei ole asetettu luotetuiksi, testisivu ei aukea oikein.